

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE SVMMO PON=||TIFICE,|| QVINQVE LIRBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

VIII. Explicatur quinta Demonstratio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53860)

hunc locum, Hippolytus Martyr in oratione de consummatione mundi, & Primasius in cap. II. Apocal. sensus est; Antichristum interdicturum omnem diuinum cultum, qui in Ecclesiis Christianorum nunc exercetur. ac præsertim sacrosanctum Eucharistiæ sacrificium; Hoc autem signum nondum impletum, experientia testatur.

Ex quo tria colligi possunt. PRIMO, Antichristum nondum venisse: cum adhuc viget sacrificium iuge. SECUNDO, Romanum Pontificem non esse Antichristum; sed ei maximè contrarium: cum sacrificium, quod ille ablaturus est, hic maximè ornet & tueatur. TERTIO, huius temporis hæreticos, præ omnibus aliis Antichristi esse præcursores; cum nihil ardentius optant, quàm sacrificium Eucharistiæ penitus abolere.

CAPVT. VIII.

Explicatur quinta demonstratio.

QUINTA demonstratio sumitur à duratione Antichristi. Antichristus non regnabit, nisi tres annos cum medio: At Papa iam regnauit spiritualiter in Ecclesia plusquam M. D. annis, nec potest assignari vllus, qui sit habitus pro Antichristo, qui præcisè regnauerit tribus annis cum medio: non igitur Papa est Antichristus. Proinde nondum venit Antichristus.

Porro, Antichristi regnum trium annorum cum dimidio futurum, colligitur ex Daniele, cap. 7. & 12. Et ex Apocalypsi, cap. 12. vbi legimus; duraturum Antichristi regnum per tempus, & tempora, & dimidium temporis. Nam per tempus, intelligitur vnus annus; per tempora, duo anni; per dimidium temporis, medius annus: Sic enim explicat idem Ioannes. Nam Apocal. 11. & 13. dicit, Antichristum regnaturum mensibus XLII. qui rectè faciunt tres annos cum medio. Et cap. 11. dicit, Henoah & Heliam prædicaturos diebus M. CC. LX. qui idem tempus efficiunt. Nam Hebræi vtebantur annis & mensibus lunaribus, etsi eos reuocarent ad solares, addendo sexto quoque anno vnam lunationem. Tres autem anni lunares cum medio faciunt rectissimè XLII. menses, siue M. CC. LX. dies; siquidem annus lunaris plenus ac perfectus, constat

constat

constat ex duodecim mensibus; quorum quiber habet XX dies, vt Augustinus docet lib. 15. de ciuitate Dei, cap. 14.

Neque obstat quod Danielis 12. dicitur Antichristus regnaturus M. CC. XC. diebus, hoc est, diebus XXX. amplius quam dixerit Ioannes. Nam Ioannes loquitur de Henoch Helia, qui ab Antichristo occidentur vno mense antequam Antichristus pereat.

Ad hæc aduersarij respondent tripliciter. PRIMO Chytræus in cap. II. & 13. Apocalypsis, dicit non posse accipere tempora pro tribus annis cum medio; quia experientia arguat: & Paulus 2. Thessal. 2. ait, Antichristum duraturum que ad Christi aduentum.

SECUNDO dicit poni tempus certum pro incerto, & inde pro XLII. mensibus, vel M. CC. LX. diebus, intelligi debere plus quam mille annos. Idem dicit Bullingerus in Apocalypsim; cuius ratio videtur esse ea, quam in Lutherus in supputatione temporum; quia nimirum constat ex Apocalypsis 20. Diabolum soluendum anno millesimo. Igitur Antichristi aduentus cum gladio temporali, factus anno millesimo à Christo. iam igitur regnauit plus quam quingentis annis; Ergo oportet accipere illos menses pro certo tempore.

TERTIO, respondent Magdeburgenses Centur. 1. lib. 4. cap. 4. col. 438. Daniele & Ioannem accipere diem pro anno; & proinde pro mille & ducentis sexaginta diebus, intelligi debere, M. CC. LX. annos. Ratio esse potest, quia in Daniel. 9. septuaginta hebdomadæ, ab omnibus intelliguntur de septimanis annorum, non dierum. Et Ezechiel. 4. dicitur Diem pro anno dedi tibi. Et Luc. 13. Oportet mihi hodie, & cras, & perendie ambulare; id est, tribus annis viuere. Quam rationem ponit Chytræus in cap. II. Apocalypsi vbi eiusmodi annos, & menses, Angelicos vocari dicit, non humanos.

AT CONTRA est communis sententia veterum. Qui afferunt propter loca citata, solum tres annos cum medio Antichristum regnaturum. HIPPOLYTUS Martyr in oratione de consummatione mundi: Tres, inquit, annos cum dimidio regnabit Antichristus super terram, post auferetur regnum illius & gloria. IRENAEVS lib. 5. in fine: Regnabit, inquit, annis tribus, & mensibus sex, & tunc veniet Dominus de caelis. Et

Chytræus.

Bullingerus.
Lutherus.

Magdeburgenses.

Et HIERONYMVS in cap. 7. Danielis: *Tempus, inquit, annum significat; tempora, iuxta Hebraici sermonis proprietatem, qui & ipsi dualem numerum habent, duos annos praefigurant; Dimidium autem temporis, sex menses; quibus sancti potestati Antichristi permittendi sunt.* CYRILLVS catecheseos. *Regnabit, inquit, Antichristus tribus annis, & dimidio tantum; quod non ex libris Apocriphis dicimus, sed ex Daniele Prophetia.* Et AVGVSTINVS lib. 20. de ciuitate Dei, cap. 23. *Antichristi, inquit, aduersus Ecclesiam seuissimum regnum, licet exiguo spacio temporis sustinendum, qui vel dormitans hac legit, dubitare non sinitur. Tempus quippe, & tempora, & dimidium temporis, annum unum esse, & duos, & dimidium: Ac per hoc, tres annos & semissem, etiam numero dierum posterius posito, dilucescit; aliquando in Scripturis & mensium numero declaratur.* Similia habent Theodor. in cap. 7. Dan. Primasius, Beda, Anselmus, Haymo, Arethas, Richardus, Rupertus in Apocalypsin.

SECUNDO idem probatur ex eo quod Scripturae dicunt; tempus Diaboli soluti, & Antichristi, fore breuissimum, Apoc. 12. *Va terra & mari, quia descendit Diabolus ad vos habens iram magnam, sciens quod modicum tempus habet.* Et Apoc. 20. *Ligauit eum per mille annos, & post hac oportet eum solui modico tempore.* Quomodo, quaeso, hoc erit verum, si Antichristus regnabit M. CC. LX. annis? Sic enim diutius solutus erit, quam ligatus.

TERTIO quia, vt Augustinus argumentatur, lib. 20. de ciuitate Dei, cap. 8. & Gregorius lib. 33. moral. cap. 12. nisi illa seuissima persecutio esset breuissima, multi perirent, qui non sunt perituri. Vnde & Dominus ait: Matth. 24. *Nisi breuiati fuissent dies illi, non fieret salua omnis caro.* At quomodo erit breuissima, quae supra mille annos durabit?

QUARTO. Christus praedicauit solum tribus annis cum medio; ergo decet etiam, vt Antichristus non permittatur diutius praedicare.

QUINTO quia summa annorum, mille ducenti sexaginta, quam aduersarij constituunt, nullo modo potest accommodari ad illa verba Danielis, & Ioan. *Tempus, & tempora, & dimidium temporis.* Nam per tempus debet intelligi sine dubio aliquis vnus numerus; vt vnus dies, vna hebdomada,

mada,

mada, vnus mensis, vnus annus, vnum lustrum, vnum saeculum, vnum seculum, vnum millenarium: Sed si accipiamus vnum millenarium, tunc Antichristus erit regnaturus tribus millibus annorum, & quingentis; quod aduersarij non admittunt. Si accipiamus vnum seculum, tempus Antichristi erit annitrecenti, quinquaginta; quod etiam non admittunt, & idem patet de vno iubilæo, &c.

Sexto. quia cum Danielis 4. aliquoties legamus sepe tempora transitura, quibus erit futurus extra regnum Nabuchodonosor; per illa tempora omnes intelligunt sepe annos. Si enim vellemus intelligere annos annorum, intelligunt aduersarij, cum de Antichristo agitur, oportere dicere, Nabuchodonosor vixisse extra regnum bis mille & quingentos quinquaginta quinque annos.

Neque difficile est ratiunculas eorum soluere; nam ait Chytraeus, non posse accipi tres annos cum dimidio, quibus loquuntur Daniel & Ioannes, propriè pro annis tribus vsitatis; quia experientia testatur, Antichristum iam multo longiori tempore esse grassatum: manifestè peripetuum, vt Dialectici loquuntur. Assumit enim quod est in controuersia. Idem quæritur, an Antichristus venerit. Cum vero addit, Antichristum ex Pauli sententia regnaturum esse ad secundum Christi aduentum; & inde concludit, oportere eum diutius regnare, quàm tribus annis cum medio; nec det se aut iterum principium petere, aut nihil dicere. Nihil enim illa consecutio efficere potest, nisi assumatur, Antichristum iam venisse; quod tamen in controuersia est.

Ad id verò, quod tam ipse, quàm Henricus Ballingerus dicunt, numerum certum pro incerto hoc loco accipi, tempus deo; rum solum certum numerum pro incerto poni, quatenus ponitur aliquis numerus plenus & perfectus, vt 10. 100. mille. non autem quando assignantur varij numeri, vbi sunt magni & parui admixti. Tunc ergo accipiendus est certus numerus pro incerto, quando Scriptura dicit Apoc. 20. Diabolum per 1000. annos fuisse ligatum, vt exponit Augustinus 20. de ciuitate Dei, cap. 8. & Gregorius 33. moral. cap. 12. non autem quando assignat tempus, tempora, & dimidium temporis, vt ue dies M. CC. LX. vel menses XLII. Quorsum enim numerorum varietas, si tempus incertum designatur?

ratiunculas.

*Christus. Ad. petri
principium.*

Ad argumentum **ILLYRICI** dico; in Scriptura inueniri quidem & rectè dici hebdomadas annorum; non tamen dies pro annis, vel menses annorum. Nam hebdomadas annorū legimus Leuitici 25. *Numerabis tibi septem hebdomadas annorum, &c.* Et rectè dici patet; quia hebdomada denominatur à numero septenario, Græcè, Latinè & Hebraicè; nam Hebræi dicunt **שבת** septimanam à **שבע** quod est septem, vt etiam Græcè dicitur **ἑβδομάς**, & Latinè septimana, à numero septenario: sicut ergo septem dies dicuntur hebdomada dierum; ita septem anni hebdomada annorum. At mensem annorum, vel diem pro anno nusquam legimus, nec rectè diceretur: Nam mensis non denominatur à numero aliquo, sed à cursu Lunæ, qui XXX. diebus absoluitur; Hinc enim Hebræi vocant mensem **יָרֵךְ**; id est, Lunam; vel **שָׁבַע**; id est, inuolutionem scilicet Lunæ. & Græcis mensis **μῆν** dicitur, quia Luna dicitur **μήνη**.

Similiter dies non significat numerum, sed tempus lucis, Gen. 1. *Vocauit Deus lucem diem, & tenebras noctem.* Neque obstat illud Ezech. 4. *Diem pro anno dedi tibi.* Nam non vult dicere, pro diebus ad literam significari annos; alioqui oporteret Ezechielem dormiuisse super latus suum sinistrum annos CCC. XC. quod est impossibile. Iusserat enim Deus, vt dormiret super latus sinistrum diebus CCC. XC. & addidit: *Diem pro anno dedi tibi;* Si ergo dies illi pro annis accipiuntur, debuit Ezechiel dormire super latus sinistrum CCC. XC. annis: at non tam diu vixit. Dicendum est igitur, dies ibi accipi verè pro diebus: sed dici pro annis datos; quia erant signū, illi 390. dies, quibus dormiuit Ezechiel, dormitionis Dei, per quam tolerauit peccata Israëlitarum, annis CCC. XC.

Ad id quod obiicit **CHYTRAEVS** ex Luc. cap. 12. *Oportet me hodie, & cras, & perendie ambulare,* respondeo, non significari illis verbis (vt aduersarij errantes dicunt) Christum tribus annis adhuc prædicaturū fuisse, cū ea verba loquutus est: siquidem ea verba Dominus pronunciauit vltimo anno vitæ suæ. Nam, vt Hieronymus scribit in libro de scriptoribus Ecclesiasticis in Ioanne, & res ipsa loquitur; Matthæus, Marcus, & Lucas non scripserunt acta, & verba Christi priorum duorum annorum; sed solū tertij anni: Dominus igitur

tur per tres illos dies, vel intellexit triduum, quod erat consumpturus in itinere Hierosolymitano, vt Albertus & Cretanus exponunt; vel certè eo loquendi modo significauerunt, se adhuc modicum tempus superuicturum, & prædicaturum, vt Iansenius rectè docet. Itaque viderint Illyricus & Cretanus, vbi nam dies, & menses Angelicos repererint; in Scriptura enim nusquam reperiuntur.

CAPVT IX.

Explicatur sexta demonstratio.

SEXTA demonstratio sumitur ex vltimo signo sequente Antichristum, quod erit mundi consummatio. Nam Antichristi aduentus erit paulo ante finem mundi: Ergo si Antichristus iam aduentu- nisset, vt aduersarij dicunt, deberet mundus iam dudum finitus. Daniel. cap. 7. bis loquens de Antichristo, semel tra- rans visionem suam, & semel exponens visionem, vixque re- ce subiungit; post Antichristum statim sequuturum mundum iudicium: *Considerabam, inquit, cornua, & ecce cornu ad- parvulum ortum est, & tria de cornibus primis enatis sunt in facie eius. Aspiciebam donec throni positi sunt, & ante- dierum sedit, &c.* Et infra, explicans visionem: *Bestia qua- ta, inquit, quartum regnum erit: Porro cornua decem, decem Reges erunt. & alius consurget post eos, & ipse potentior prioribus, & tres Reges humiliabit, &c.* Et tradentur vni- uersa uisus eius per tempus, & tempora, & dimidium temporis, & iudicium sedebit, &c.

Similis est prophetia Ioannis Apocal. 20. *Post hac oportet illum solui modico tempore, & vidi sedes, & sederunt super illas, & iudicium datum est eis, &c.* Et rursus idem Daniel postquam dixerat, capite 12. Antichristi regnum duraturum diebus mille, ducentis & nonaginta, subiungit: *Beati qui exspectat & peruenit usque ad dies mille, trecentos & triginta quinque; hoc est, usque ad dies XLV. post mortem Antichristi: tunc enim Dominus veniet ad iudicium, & coronas iustitiae victoribus reddet, vt exponunt Hieronymus, & Theodo- retus in comment. huius loci.*

Deinde